

Weichert.

16 8 '14

S A C R A
N A T A L I T I A

SEREN. DUCIS SAXON. GOTH. ALTENB.

AEMILII LEOPOLDI
AUGUSTI

I N

ILL. GYMNASIO FRIDERICIANO ALTENB.

A. D. IX. CAL. DECEMBR. POST HORAM IX MATUT.

PIE CELEBRANDA

INDICIT

AUGUSTUS MATTHIAE

D. PHIL. SEREN. DUCI GOTH. A CONSILIIS ECCLES. ET SCHOL.
DIRECTOR GYMNI.

De carmine Theocriteo XXIX.

ALTENBURGI,
E TYPOGRAPHICO AULICO.

15

Instat dies, quem cum civibus omnibus, tum sibi fanctissimum pie celebrare consuevit Gymnasium Fridericianum, natalis Principis Serenissimi atque Indulgentissimi, AUGUSTI. Hunc cras celebraturi Vos, Amplissimi reipublicae urbisque Proceres, Gymnasii Curatores atque Inspectores Gravissimi, et reliqui litterarum fautores ac patroni, ut frequentes aditis et orationes a quatuor adolescentibus habendas, qua soletis humanitate, audire velitis, observantissime rogamus. Verba autem facient:

Iohannes Godofredus Guilielmus Panfa, Altkircha-Altenburgensis, qui laudes Senecae philosophi celebrabit oratione Latina;

Christianus Philippus Schnuphase, natus Soemmerdae in agro Erfordienfi, qui, quibus causis effectum sit, ut tanto, quanto nullus fere alius populus, patriae amore flagrarent Graeci et Romani, ostendere conabitur oratione Germanica;

Carolus Christophorus Ernestus Wolf, Altenburgensis, qui laudem conscientiae recti persequetur carmine Latino;

Iohannes Augustus Ferdinandus Fuchs, Altenburgensis, qui pacis, libertatis praesidio munitae, felicitatem praedicabit carmine Germanico.

Prolusionis loco subiiciamus pauca de carmine inter Theocritica **XXIX.** quod inscribitur *παιδικά*. De eo acutissime disputavit Vir doctissimus, *Frid. Thiersch* in dissertatione, qua specimen editionis Symposii Platonis dedit Gottingae MDCCCIX. p. 25 sqq. Is, quum primum §. 3. 4. ostendere conatus esset, carmen illud non recte adscribi Theocrito, quia et in antiquis editionibus ac nonnullis Codd. MSS. desideretur, et dialecto aeolica, non dorica Theocriti, scriptum sit, *res* vero sit nullius apud Graecos exempli, ut quis poëta patrium sermonem nullo aut usu aut necessitate coactus damnet et dialectum sequatur peregrinum, suisque civibus nec usu cognitum nec intellectu facilem; deinde §. 5. 6. 7. si carmen non sit Theocriti, nulli alii commodius tribui possit, quam Alcaeo, poetae antiquissimo lyrico, tum propter dialectum et inscriptionem in Cod. Vaticano, *Αἰολικὰ παιδικά*, tum quod Alcaeus iis etiam, quae de puerorum amore scripsit, inclauverit, tum quod in hoc carmine ea sit virtus poetica et color orationis, qui et ex veterum criticorum iudiciis et ex imitationibus Horatii Alcaeo proprius fuisse videatur; tandem e scholio in Platonis symposium p. 51. *ὅσος καὶ ἀλήθεια, ἐπὶ τῶν ἐν μέθῃ τῇ ἀλήθειαν λεγόντων. Ἔστι δὲ ἄτματος Ἀλκαίου ἀρχή· ὅσος, ὃ φίλε παῖς, καὶ ἀλήθεια. καὶ Θεόκριτος*, ex hoc igitur scholio, cuius auctor quin ad huius ipsius carminis initium respexerit, dubitari non potest, planum facit, hoc carmen Alcaei opus habendum, et Scholiastae auctoritate illi auctori esse vindicandum. His argumentis Thierschius sententiam suam probavit idoneis iudiciis, Boeckhio in *Museum der Alterthumswissenschaft* II, 2. p. 175. et Heindorfio ad Horat. Sermon. p. 103. Idem iam antea fuscipatum esse Wehnertum, e notatione Schaeferi ad Gregor. Cor. p. 586. didici. Ego vero pro Theocrito

quidem carminis auctore non pugno; quamquam, quod de usu dialecti peregrinae dixit Vir Cl. de antiquioribus poetis graecis ante Alexandri aetatem verum esse videtur, de Alexandrinis non videtur, siquidem etiam inter Callimachi hymnos, Ionica seu verius epica dialecto scriptos, hymnus in Iavacrum Palladis Doricam habet. Alcaeo autem tribuendum esse carmen, pluribus de causis non adducor, ut credam. *Primum* enim dialectum Aeolicam, qua Alcaeus usus est, si quis eius poetæ fragmenta vel pauca illa, quae in Urfini et Stephani collectionibus leguntur, diligenter perlustraverit, longe plura a Dorismo recedentia habuisse, quam in hoc carmine occurrunt, intelliget. Nam quid inest in hoc carmine dialecto Aeolicae proprium, nisi nonnullae verborum formae, quas Grammatici Aeolibus tribuunt, ut *ἔσπετον* pro *ἔσπετον* v. 13. (quamquam ab *s* in *o* mutanda ne Doros quidem abstinuisse docet Koen. ad Gregor. Cor. p. 280, 23) *ἕμιοι* v. 20. *στύματος* et *πιδέρχμαι* pro *μετέρχομαι* v. 25, *πέδα* pro *μετά* v. 38? Nam *ἄς* pro *ἔως* v. 20. non tam Aeolum est, quam Dorienſium; vid. Koen. ad Greg. Cor. p. 81. *τύ* pro *σύ* et pro *σέ* enclitico v. 25. etiam Doricum est; vid. Toup. Add. ad Theocr. I, 5. (qui tamen in eo fallitur, quod *τέ* pro *σέ* usurpatum negat) Apollon. Beck. p. 328. et tantum abest, ut *ῥέθης* pro *πρόσωπον* v. 16. vox sit mere Aeolica, ut ea etiam Tragici usi sunt, ut Soph. Antig. 529. Eurip. Herc. f. 1207. ubi vid. Barneſ. Non rectius igitur dici poterit hoc carmen dialecto aeolica scriptum esse, quam cantica lyrica in atticorum poetarum fabulis dorica; eodem etiam iure carmen 28 inter Theocritea Aeolicum dici possit cum annotatore Vimariensi quem p. 28. laudat Thierschius: in quo praeter formas aeolicas, ut v. 3. *ἠμάρτη* pro *ἠμέρται* id apogr. Ald. (fortasse etiam *βόλλεσθαι* pro *βούλεσθαι*, *ὀπάζειν* pro *ὀπάζειν* Aeolum magis quam Dorienſium propria sunt, vid. Greg. Cor. p. 286.) reperitur etiam vox mere Aeolica, *βράχη* pro *ζάχη* v. 11. *) v. Gregor. Cor. p. 270. ed. Koen. p. 310. IX. p. 328. I.

*) Metrum etiam ex eo genere est, quod Alcaeus imprimis frequentavit, et ex quo est etiam Horatianum illud: *Nullam, Vare, sacra vite prius severis*

Contra litterae Aeolicae ̑ digammi, qua, ut poetas Aeolicos omnes, sic Alcacum usum esse omnes consentiunt, ne vestigium quidem in carm. 29. reperitur. *Deinde* vix mihi quidem verosimile est, Alcaei, in cuius carminibus emendandis Aristophanem et Aristarchum elaborasse accepimus (v. Villoison. Prol. ad Hom. p. LIX. Schol. Aristoph. Plut. v. 253. et Hemsterh. ad h. l.) carmen aliquod ad Theocritum, aequalem fere illorum grammaticorum poetam, referri potuisse; tum multa quidem sciorum et poetarum et aliorum scriptorum opera antiquioribus tributa esse constat, antiquioris vel antiquissimi adeo carminis feriori poetae assignati ne unum quidem exemplum ex tota antiquitate asferre quisquam possit. His argumentis Scholiastae Platonis auctoritas non mediocriter labefactatur; magis vero etiam infringitur scholio ad Lycophron. 212. ὅτι οἱ οἰνωθέντες τὰ τοῦ λογισμοῦ ἀπόβδητα ἐκφάνουσιν· ὅθεν καὶ Ἀλκαῖος Φησὶν· ὁ ἴσος γὰρ ἀνδρώποισι δειόπτερον. Quamvis enim haec duo loca non ita inter se pugnent, ut alterutrum falsum esse necesse sit; — potuit enim Alcaeus bis eandem sententiam diversis verbis enuntiare — tamen, quum scholion ad Platonem tot aliis incommodis laboret, ut auctorem eius errasse vix negari possit, ex hoc ad Lycophronem scholio causa simul erroris

arborem, conversum ex illo Alcaei: μηδὲν ἄλλο φυτεύσης πρότερον δένδρεον ἀμπέλῳ. Idem metrum habet fragm. Alcaei ap. Aristot. Polit. III, 10. (p. 125 ed. Schu.) — τὸν κακοπάτριδα || Πιττακὸν πόλεως τῆς ἀχόλῳ καὶ βαρυδαίμονος Ἐστάσαντο τύραννον μέγ' ἐπαινεῦντες ἀλλήεις (cf. Plut. T. IV. p. 61. ed. Wyttenb.) et fragm. ap. Schol. Arist. Av. 1410. Ὅρνιθες τίνες οἶδ'; ὥκιανῶ γὰρ ἀπὸ πειράτων || Ἥλθον παννύλοπες ποικιλόδεροι· τανυσίπτεροι· et quae leguntur apud Athen. X, p. 430. A. XI, 481. A. Simile est metrum fragm.

ap. Athen. XIV. p. 627. cuius hi numeri esse videntur: $\overset{\circ}{-} - | - \overset{\circ}{\cup} \cup - |$
 $\overset{\circ}{\cup} - - - | - \overset{\circ}{\cup} \cup - | \overset{\circ}{\cup} - - - | \overset{\circ}{\cup} -$ ubi v. 4. leg. ἔρκος ἰσχύρῳ βέλεις et versu ult. τῶν οὐκ ἔστι λαθέσθ', ἐπειδὴ πρῶτον ὑπὸ ἔργον (ὑπὸ ἑργον) ἔσταμεν τότε. Talis versus particula posterior est etiam ap. Eustath. p. 705, 61. Schol. Ven. ad Il. 9'. 178. βληχρῶν ἀνέμων ἀχείμαντος πνοαί. . . | . . . | . . . - |
 $\overset{\circ}{-} \cup \cup - | \overset{\circ}{\cup} - - - | \overset{\circ}{\cup} -$

eognoscitur, et Scholiastam Platonis duo loca eiusdem sententiae confudisse, et Alcaco tribuisse, quod Theocriti esset, intelligitur. Fortasse tamen haec non est Scholiastae culpa, sed eius, qui hoc scholion descripsit, et locus ille sic scribendus est: ἔστι δὲ ἄσματος Ἀλκαίου ἀρχή· * * καὶ Θεόκριτος· οἶνος, ὃ φίλε παῖ, καὶ ἀλήθεια, ita ut versus Alcaei οἶνος γὰρ ἀνδρῶν ποιεῖ διοπτρον cum duobus praecedentibus omisus lacunam reliquerit. Est enim versus ille tertius in systemate Alcaico — — — — — ut ille, τὸ δ' ἐνθεν· ἄμμις δ' ἂν τὸ μέσσον, et λαῖφος δὲ πᾶν ἄδελον ἤδη quos cum reliquis servavit Heraclides Ponticus περὶ ἀλληγ. Όμ. p. 13 ed. Schow.

Altenburgi a. d. X. Cal. Dec. 1815.